

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/23, p. 15-40

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12126>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

✍ **Referees/Hakemler:** Doç. Dr. Mesut GÜN –
Yrd. Doç. Dr. Lokman TANRIKULU

This article was checked by iThenticate.

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMINA İLİŞKİN HAZIRLANMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

*Bora BAŞARAN**

ÖZET

Günümüzde bilgi iletişim teknolojilerinde (BİT) yaşanan gelişmeler sadece günlük yaşamımıza etkide bulunmamış, aynı zamanda öğretim ortamlarında kullanılan yeni araçların ve buna bağlı olarak yeni yöntemlerin gelişmesine de yol açmıştır. Bu çerçeveden bakıldığında teknolojinin yabancı dil öğretimine entegrasyonu sadece bir olay olarak algılanmamalı, aksine bir süreç olarak algılanmalıdır. Dolayısıyla, bu entegrasyon sürecinin geçmişi ve şimdiki durumunun incelenmesi ile birlikte gelecekteki eğilimlerin ortaya konulması belli bir zaman aralığı sonundaki değişimlerin gözlenerek sürece ilişkin öngörülerde bulunulması önemlidir. Bu araştırmanın temel amacı, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin Türkiye’de hazırlanmış lisansüstü tezlerin incelenmesidir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman inceleme tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma evrenini, 2010-2016 yılları arasında yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin hazırlanmış ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanında taranan 79 lisansüstü tez oluşturmaktadır. Tespit edilen lisansüstü tezlerin incelenmesinde, Kırcaali-İftar’ın (2005), Gay ve Airasian’dan (2000) uyarladığı, “Sosyal Bilimler Araştırmalarını Değerlendirme Ölçütleri Formu” kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen bulgulara göre, ilgili alanda yüksek lisans tezlerinin yoğunlukta olduğu ve Bilgi İletişim Teknolojilerinin (BİT) yabancı dil öğretiminde en sık tercih edilen teknolojilerden olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, yoğun eğilim gösterilen konunun “yabancı dil öğretmeni yetiştirme” olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin gelecekte yapılması planlanan araştırmaların daha odaklı, etkili ve verimli yönelimlerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi İletişim Teknolojileri, yabancı dil öğretimi, doküman inceleme, lisansüstü tezleri

* Asst. Assoc. Dr. Anadolu University Faculty of Education Department of German Language Education, El-mek: bbasaran@anadolu.edu.tr

REVIEW OF THE POSTGRADUATE THESIS PREPARED FOR THE USE OF TECHNOLOGY IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

ABSTRACT

Today, the developments in information communication technologies (ICT) have not only affected my daily life, but also led to the development of new tools used in teaching environments and accordingly new methods. From this perspective, the integration of technology into foreign language teaching should not be perceived as an event, but as a process. Therefore, it is important to make predictions about the process by observing the changes of the past and present situation of this integration process as well as future trends and observing the changes after a certain time interval. The main purpose of this research is to examine postgraduate theses prepared in Turkey on the use of technology in foreign language teaching. The research was conducted using a document review technique, which is one of the qualitative research methods. The study's study is composed of 79 graduate theses prepared for the use of technology in foreign language teaching between 2010-2016 and scanned on the database of ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi. In the study of the determined postgraduate theses, "Social Sciences Research Assessment Criteria Form" adapted from Kırcaali-İftar (2005), Gay and Airasian (2000) was used. According to the findings of the research, it was determined that the related undergraduate master theses are intensive and Information Communication Technologies (ICT) is the most frequently used technology type in foreign language teaching. In addition, it has been determined that the most trending topic is "training foreign language teachers". It is thought that the research will provide effective and efficient guidance for future research on technology use in foreign language teaching.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction and purpose of the study

The main purpose of this research is to examine postgraduate theses prepared in Turkey on the use of technology in foreign language teaching. The research was conducted using a document review technique, which is one of the qualitative research methods. The study's study is composed of 79 graduate theses prepared for the use of technology in foreign language teaching between 2010-2016 and scanned on the database of ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi. In the study of the determined postgraduate theses, "Social Sciences Research Assessment Criteria Form" adapted from Kırcaali-İftar (2005), Gay and Airasian (2000) was used. Today, there are many types of research on the use of technology in foreign language teaching and the results obtained are shared and contributed to related literature. For this purpose, researches carried out in the relevant area are mostly carried out on books, articles, papers or theses. Theses prepared by the graduate students are written and reported to the academic community under the

Turkish Studies

supervision and consultancy of the experts and experts in the field of content and preparation. We have not been able to investigate the current situation in our country, the subjects studied, and the tendency towards the technologies used in the country, by examining the post-graduate theses prepared in our country regarding the use of technology in foreign language teaching. For this purpose, the research aims to determine the subordinate aims listed under the heading and aim of researching this question.

Conceptual and theoretical framework

The research is designed in the context of the qualitative research model, considering the way in which data collection processes and the way in which the data obtained are handled. Qualitative research is the most commonly used research model in social sciences and is designed to elicit perceptions that guide the behavior of the target group and refer to specific topics or topics (Qualitative Research Consultants Association, 2017). Qualitative surveys provide the results of research based on codes and categorizations by reading individual data (Montarag, Merriam, 2014).

For this purpose, theses related to the use of technology in foreign language teaching were examined with document examination technique, which is one of the qualitative research methods, and tried to describe the data obtained within the framework of determined criteria. Document review is a systematic review and evaluation of both printed and electronic documents (computerized and transmitted via the internet) (Corbin and Strauss, 2008; Bowen, 2009). A document review enables the analysis of a research problem based on documents produced within a specific time frame or on a wide range of documents produced by multiple sources in a given period (Yildirim and Simsek, 2000, pp. 140-143). In this context, it has been decided that the most appropriate research method is the qualitative research method of document review technique, considering the nature of the research, and the theses examined within the scope of the research.

Method

The research data were obtained according to the document review technique, which is one of the qualitative research methods. Within the context of the research, the theses for the topic were examined according to five basic stages of the document review technique. These steps; (1) reaching the documents, (2) checking the authenticity, (3) understanding the documents, (4) analyzing the data, and (5) using the data (Canbulat, Avci and Sipahi, 2016). "Review of Graduate Theses Related to School Administration" by Ağaoğlu et al., (2005), adapted from Kardzhali Iftar (2005), Gay and Airasian (2000) Assessment of Graduate Theses Made in the Field of Writing ", " An Evaluation of Thesis Made in the Field of Mathematics Education and Mathematics Teaching "by İnceoğlu (2009) and " Evaluation of Theses in the Field of Teaching Social Studies in the USA and Canada "by Canbulat, Avci and Sipahi (2016) "Social Sciences Research Assessment Criteria" that they used in their research. Post graduate theses related to the use of technology in foreign language teaching have been determined to be able to reach these theses to be able to scan in the database of YÖK National Dissertation Center. For this

Turkish Studies

purpose, the words "foreign language" and "technology use" were searched together in the search engine of the YÖK National Dissertation Center electronic database and all theses written in the related field were reached.

Findings and discussion

The postgraduate dissertations on the use of technology in foreign language teaching submitted in Turkey between 2010-2016 and screened in YÖK National Thesis Center database. When evaluated according to the types of theses, it is seen that 19 master's theses were done in 2014 and the second 17 master's theses were made in 2015. The situation in the doctoral thesis is as follows; In 2010 and 2011, one doctoral thesis was published, which showed a high increase in 2012 and five doctoral theses were published. In 2013 there was a sudden drop in the number of doctoral thesis publications and one publication was made. In the following years, this situation increased by 1 point and decreased by 1 point and fluctuations in the publication graph of doctoral dissertations on the use of technology in foreign language teaching were encountered. If you have to list the distribution of the thesis according to the types and years, the most graduate thesis in the field will be the graduate thesis with 19 in 2014, 201 in the first, 2015 in the second, 2010 in the third, 8 in the 2012, 5 in 2013 and 2016 in the fifth place, and 2011 in the last place with 4 graduate thesis. There is an equality in the number of publications of postgraduate theses in 2013 and 2016. In his doctoral dissertations, while 2012 was ranked first with five doctoral theses, he ranked second with three doctoral theses in 2016 and followed in 2014 with the number of 2 publications. One doctorate thesis has been published in 2010, 2011, 2013 and 2015. According to the chart, one doctorate and eight master's thesis in 2010, one doctorate and four master's thesis in 2011, five doctorate and seven master's thesis in 2012, one doctorate and five master's thesis in 2013, two doctorate in 2014, 19 masters thesis, 1 doctorate in 2015 and 17 masters thesis, and finally 3 doctorate and 5 masters thesis in 2016 were uncovered with this research. Within the scope of the research, a total of 14 doctoral and 65 masters theses were reached.

The authors of the postgraduate dissertations prepared to determine whether or not they will differ according to the genders of interest in this research area are examined according to the genders of the authors. In this context, when the data in chart two is examined, it is determined that 38 male and 41 female researchers prepared a postgraduate thesis in this subject between 2010-2016. According to this, it seems that female researchers are more than male researchers. However, when we analyze according to the level of graduate education, there are differences in this situation. So that male researchers prepare eight doctorate theses in 2010-2016, while female researchers prepare six doctorate thesis during this period. When dealing with the number of master's theses, female researchers prepared a total number of postgraduate theses, and 35 female researchers prepared high thesis while male researchers prepared 30 master thesis. Within these findings, it can be said that male researchers are more interested in doctoral studies on technology use in foreign language teaching than female researchers.

Between 2010 and 2016, 40 of the 79 graduate theses related to the use of technology in foreign language teaching were taught by an Assist. Assoc. Dr., 26 are Assoc. Dr. and 13 is a Professor. Dr. prepared with a thesis advisor who has the title. When the thesis is examined according to the level of education, five doctorates, and 35 theses. Assoc. Dr., three doctoral and 23 master's thesis Assoc. Dr. and six doctoral and seven master's thesis. Dr. has been consulted by teaching staff members who have the title. When considering the number of doctoral theses, Prof. Dr. it is seen that the consulting distribution of the teaching members with the title is higher than the others. Assisted in this second. Assoc. Dr. . This situation, in our country, with the decision taken in the year, one master thesis did not manage Assist. Assoc. Dr. can not be assigned as a consultant to a doctoral dissertation. If we rank the total number of graduate thesis advisors according to titles at the most, then rank first. Assoc. Dr. second ranked Assoc. Dr. and the third is Prof. Dr. It comes. Most of the researchers in technology and foreign language teaching Assist. Assoc. Dr. can be said to be directly proportional to the average age of the academic members of our country's academic mosque. So much so that the lowest class in this average is Asst. Assoc. Dr. and I think that the rapid changes and developments in computer technology since the 1980s have changed the world of information and habits of children in those years and they are more related to technology. Assoc. Dr. it can be said that the thesis advisors with the title are also related to this field.

According to the collected information, "Gazi University" has taken the first place with 12 graduate theses prepared in the related field, it is composed of 10 theses with Middle East Technical University, 7 thesis with "Çağ University", 5 thesis with "Çukurova and Anadolu Universities" , "Bahçeşehir, Hacettepe and İhsan Doğramacı Bilkent Universities" with 4'er thesis, "Dicle and Muğla Sıtkı Koçman Universities" with 3'er thesis and "Aydın, Kocaeli, Çanakkale Onsekiz Mart, İstanbul, Uludağ and Yeditepe Universities ". "Abant İzzet Baysal, Atatürk, Fatih, Fırat, İstanbul Aydın, Karadeniz Teknik, Mersin, Necmettin Erbakan, Ondokuz May, Pamukkale, Ufuk and Zonguldak Karaelmas Universities" prepared a thesis on using technology in foreign language teaching. When Bbulgular was evaluated regarding postgraduate education levels, "Gazi University" ranked first with four doctoral theses while "Middle East Technical University" ranked second with two doctoral theses and "Hacettepe and Çukurova Universities" ranked second with two doctoral theses. "Anatolia, Çanakkale Eighteen March and Yeditepe Universities" 1 doctoral dissertation was prepared. In other universities, no doctoral dissertation was found in the relevant area. Between 2010 and 2016, it was determined that postgraduate theses related to the use of technology in the foreign language teaching screened in YÖK National Dissertation Center database were prepared in 14 universities with 14 doctorates, 65 graduate thesis and 79 graduate theses in total.

It has been determined that postgraduate theses prepared in the related field are prepared in 4 different institutes. These institutes are Institutes of Science, Educational Sciences, Informatics and Social Sciences. According to the findings, Educational Sciences Institute is

Turkish Studies

ranked first with 41 post-graduate theses, Social Sciences Institute with 35 post-graduate theses, Science Institute with two postgraduate theses, and finally 4th ranked with one master's thesis.

The Graduate School of Natural Sciences is ranked third in the list of postgraduate theses, with nine doctoral and 32 master's theses ranked first, four doctoral and 31 master's theses with second place and one doctorate and one master's thesis. At the Informatics Institute, only one graduate thesis was found within the scope of the research, and no doctoral dissertation was found. It is seen that there is a numerical proximity between theses prepared in the Research Institute of Educational Sciences and Social Sciences. The use of technology in foreign language teaching is a specific subject; it is evident that the subject, scope, purpose, and content of education-training processes are examined. To better understand why there is little difference between the two institutes, looking at the distribution of theses between the levels of the university, institute and post-graduate education is thought to be beneficial for a better understanding of the problem finding.

It has been found that postgraduate thesis studies related to English language teaching take place at a high level. This can be explained by the fact that English is the common language of the world economy, arts, trade and the academic field. Moreover, the fact that the first foreign language in our country is English again, the other languages are taught in the main schools as the second foreign language, and the fact that more studies on the English teaching of the majority of the English Language and Teaching and English Language Literature departments in the universities are made.

According to the results; it is seen that the most commonly used technology in the foreign language teaching process is the information communication technologies in the first place with 28 licensed studies. The researches under this heading mainly cover the related literature surveys, the examination of the use of such technologies, the researches on the attitudes of teachers, prospective teachers, and students against information communication technologies. Secondly, it is the multimedia that is used within the scope of 7 postgraduate dissertations, and it is determined that the effect on foreign language teaching is measured.

When the methods of research on the use of technology in foreign language teaching are considered, 37 first degree thesis studies are compared with mixed research method, second is with 27 quantitative research methods of graduate thesis, 17 third is qualitative research methods of graduate thesis study and finally 2 second thesis research is software development method. In this research, the methods and techniques covered by quantitative and qualitative research approaches are not clearly and expressed in the majority of the post-graduate studies. Surveys are described as "this research is a qualitative research or quantitative research." Several studies have shown that the researches conducted are qualitative research and in these studies, for example, qualitative research methods used document analysis or action research. For this reason, the methods of the undergraduate thesis are covered within the scope of general research methods. In the direction of this

Turkish Studies

data, it can be said that there is a method problem in our country in foreign language studies.

The most commonly used data collection tools are surveys. The survey is followed by achievement test, interview participation form, interview form, activity evaluation form, personal information form and document review respectively. According to the results obtained, it can be said that the survey tool of the data collection tool which is used most frequently in educational sciences and social sciences researches in our country. It can be said that the use of a questionnaire as a data collection tool is directly proportional to the advantage of the SPSS statistical package for the social sciences in the analysis of the obtained data and in reaching more participants in the researches.

Results and suggestions

Examination of post-graduate thesis related to the use of technology in foreign language teaching has reached to 14 doctoral and 65 master's thesis which was made within the determined period within the scope of the research. According to the survey data, it was determined that the most graduate thesis, two doctoral and 19 graduate thesis were prepared in 2014. With 1 doctorate and 17 master's thesis in 2015, 5 doctorate and 7 master's thesis in 2012, 1 doctorate and 8 master's thesis in 2010, 3 doctorate and 5 master's thesis with 2016, 1 doctorate and 5 master's thesis graduate thesis is followed by 2011 with the year of 2013 and finally with 1 doctorate and 4 graduate thesis. Accordingly, most of the postgraduate dissertations are prepared in 2014, at least in 2011. When the distribution of the thesis according to the level of the graduate education is examined, the most graduate thesis was prepared in 2014, and the most thesis in doctorate level is prepared in 2012. When the distribution of the thesis researchers according to gender was examined, 38 male and 41 female researchers were identified. Postgraduate theses on using technology in foreign language teaching have been prepared with 4 PhDs and eight master's thesis "Gazi University." This is followed by "Middle East Technical University" with three doctoral and seven graduate thesis. It can be said that studies conducted in this area were mostly conducted in these two universities. Four institutes were identified when examining the undergraduate theses examined in the scope of the research according to the institutes they prepared. This institution; Educational Sciences, Informatics, Science and Social Sciences Institutes. The most postgraduate dissertation was prepared by Gazi University Educational Sciences Institute. In the Middle East Technical University, which constituted the second largest majority, this situation changed and spread to three different institutes. In this context, two doctoral and six graduate thesis is prepared in the Institute of Social Sciences, one doctorate thesis in the Institute of Science and one master's thesis in the Informatics Institute.

It seems that mixed research model has been used extensively in postgraduate dissertations related to technology supported foreign language teaching. This is followed by quantitative research and the third by qualitative research methods. In examining the research methods of the theses, many studies have found the intensive use of mixed, qualitative and quantitative research methods. Under these approaches,

Turkish Studies

quantitative and qualitative research is an approach, the relevant literature is examined in which research models evolve. In this context, it can be said that there is a method problem in the field of foreign language teaching. Therefore, this research is thought to be important regarding giving an idea about the method problem in the field of foreign languages and directing the research to be conducted within the framework of the right methods and approaches. When study groups of researches are examined, most of them are the participants of postgraduate thesis researchers of teacher candidates. As a means of data collection, research was mostly used in the questionnaires. When the distribution of the most commonly used data collection tools in the post-graduate theses related to the use of technology in foreign language teaching, which is one of the sub-aims of the research, is examined, it is thought that a spectrum is provided about the types of data collection tools used in this field studies.

As a result, it is thought that the technology to be used in foreign language teaching should be well identified, named and categorized in the studies to be done in this field while using technology in foreign language teaching. In this context, the research method in which the research process, in general, is designed should be directly proportional to the technology used and the intended teaching objectives. In our graduate thesis studies conducted in our country, it is seen that the technology is not well defined. So much so, technology is a top concept, and under this concept are tools such as computers, tablets, CDs, and DVDs. It is even a "blackboard" based technology. Therefore, it is considered that this research will contribute to the related literature regarding the identification and evaluation of the studies carried out in this area.

Keywords: Information Communication Technologies, foreign language teaching, document review, postgraduate theses.

1. Giriş

Teknoloji kullanımının yabancı dil öğretim sürecine entegrasyonu bir olay yerine bir süreç olarak algılanmalıdır. Dolayısıyla, teknolojik süreç, dinamik bir sistemi oluşturduğu için, bu alanda art zamanlı incelemeler gerektirmektedir. Bu nedenle sürecin geçmişinin, şimdiki durumunun incelenmesi ile birlikte gelecekteki eğilimlerin ortaya konulması, sonundaki değişimlerin gözlenerek sürece ilişkin kapsamlı yorumlar yapılabilmesi açısından önemlidir. Temelde, geliştirilen yeni teknolojiler yabancı dil derslerine çok çabuk bütünleştirilmekte (Tanir, 2017) ve böylelikle teknolojilerin araç olma sürecinden yöntemin kendisi olarak kabul görme sürecine geçişi de izlenebilmektedir.

Günümüzde sürekli değişen ve gelişen yeni nesil teknolojilerle ilk temas eden öğrencilerin kendi aralarında benzer ancak kendilerinden önceki nesillerden farklılık gösterdiği görülmektedir. Bugünün öğrencileri dijital araçlar ile büyüyen nesilerdir. Bu bağlamda çoğu etkinliklerini, iletişimlerini, bilgi yönetimlerini bu teknolojilerin yardımıyla yürütmektedir. O halde bu öğrenciler ebeveynlerinden farklı olarak oynamakta, eğlenmekte, çalışmakta, öğrenmekte ve sosyalleşmektedir. Tüm bunları yaparken de teknoloji günlük yaşamlarında önemli bir yer tutmaktadır (Tonta, 2009). Ebeveynlerinden farklı bir yaşam tarzına sahip bu öğrenciler için alanyazında dijital yerliler (Prensky, 2001), oyuncu nesil (Carstens ve Beck, 2005), gelecek nesil (Strauss ve Howe, 2000), ağ

nesli (Tapscott, 1999; Oblinger ve Oblinger, 2005), N nesli (N generation), siber çocuklar (cyber kids) gibi tanımlamalarda bulunulmuştur.

OECD tarafından gerçekleştirilen eğitim amaçlı bir projede alanyazında söz edilen tüm bu kavramları birleştirmek için yeni binyılın öğrencileri kavramı kullanılmıştır. Yeni binyılın öğrencileri 1982 sonrasında doğmuş, çevresini saran dijital teknolojilerle büyüyen dolayısıyla bu dijital teknolojileri hayatının ayrılmaz bir parçası olarak kabul eden nesildir. Bu bağlamda yeni binyılın öğrencileri “dijital araçların dilini keşfederek, yaparak, yaşayarak öğrenen, aynı anda çoklu işlemler yapabilen, dikkat süreleri kısa, zihni sürekli konudan konuya atlayan, iletişimde ve ilişkilerde sabırsız, anında geri bildirim isteyen, oyun merkezli yaşayan ve oyun merkezli öğrenen, hayal dünyası gelişmiş, fiziksel olarak çoğunlukla yalnız ancak dijital olarak sosyal çevresi olan, grafik öğelerini metin öğelerine tercih eden, kağıda basılı araçlar yerine dijital araçları tercih eden, eğitimden beklentileri yüksek,” bireylerdir (Prensky, 2001; Cameron, 2005; Pedro, 2006). Bu öğrenme özelliklere sahip öğrencilerin doğal yaşamlarının gerektirdiği koşullar onların öğrenme tercihlerinde de değişikliklere yol açmaktadır. Eğitim sistemlerinin ihtiyaç duyulan değişikliği sağlayamaması birtakım sorunları da beraberinde getirmektedir. Nitekim bu tür öğrencilerin bilişsel özelliklerinin farklılaşması söz konusudur; örneğin basılı olmayan dijital kaynakları tercih etmeleri, düzyazıdan daha çok görsellere, animasyonlara, sese önem vermeleri, aynı anda eş zamanlı işlemleri rahatça yapabilmeleri ve doğrusal olmayan verilerden bilgi edinmeleri bu süreçte yaşanan sorunların bir kısmını oluşturmaktadır. Bunların yanı sıra öğretme-öğrenme süreçlerinde kullanılan mobil cihazların türleri, kullanım sıklıkları, bu araçların çoklu ortam ve etkileşimlilik açısından sağladıkları önemli birer faktör olmaktadır. Sağlanan etkinlik çeşitliliği ile işbirliği içinde birlikte çalışma ve sosyal ağ oluşturma fırsatları bu öğrencilerin öğretme-öğrenme süreci üzerine beklentilerinin değişmesine yol açmıştır. Tüm bunlar alanyazında yeni binyılın öğrencilerinin bilişsel özellikleri, kültürel ve sosyal değerleri ve öğretme-öğrenme süreci üzerine beklentileri olmak üzere üç temel sorun başlığı altında toplanmaktadır (OECD, 2008).

Yeni binyılın öğrencilerinin taşıdığı özellikler eğitim sistemlerinde de gerekli değişikliklerin yapılması yolunda dolaylı bir etki oluşturmuştur (Şahin, 2009). Bu baskıya Milli Eğitim Bakanlığı da kayıtsız kalmayıp; teknoloji destekli eğitimin öneminin artmasının sonucu olarak teknolojik projeler uygulamıştır. Teknoloji destekli projeler kapsamında öğretmenler; bilgisayar, projeksiyon cihazı, özel kalem ve tahta olarak kullanılacak platform ve yazılımdan oluşan akıllı tahtada harita, grafik ve video gösterimleri yapabilecek diğer bir ifade ile doğrudan bilgisayara bağlı tahtalarla ders işleyecek öğrenciler ise işlenen konuları tahtadan kendi bilgisayarlarına aktarabileceklerdir. Bu nedenle eğitim fakültesi öğrencilerinin içerik ve pedagoji bilgisinin yanı sıra teknoloji bilgisiyle bütünleştirilmiş olarak yetiştirmeleri gerekmektedir. Aynı zamanda bu süreçte yeni binyıl öğrenci özellikleri de dikkate alınarak öğrencilerin salt bilgiyle donatılmaları yerine onların bu süreci bizzat yaparak yaşayarak öğrenmelerinin sağlanması için fırsatlar da yaratılmalıdır.

Öğretim ortamlarına teknolojilerin dahil edilmesi eğilimini henüz bu kadar yaygın olmadan ve deneysel anlamda kullanımının talimatlar ve yardım amaçlı olarak gerçekleşen bilgisayar kullanımına Stanford üniversitesi ve IBM tarafından gerçekleştirildiğini 1950-1960’larda görebiliyoruz. O dönemlerde bu şekildeki bilgisayar kullanımına CAI “Computer Aided Instruction” (Bilgisayar Destekli Eğitim) denilmiştii. Günümüze kadar bu harf kombinasyonları gelişen paradigmlar, teknolojiler, destek sistemleri ve standartlara bağlı olarak çoğalmaya devam etmiştir. Örneğin İşbirlikçi Desteklenen Öğrenme (CSCL), Web Tabanlı Öğrenme (WBL), Karma Öğrenim, Oyun Temelli Öğrenme (Edutainment Eğitim Eğlence), Öğrenme Yönetim Sistemi (LMS), Paylaşılabilir İçerik Nesne Referans Modeli (SCORM) ve Öğrenme Meta Nesnesi (IEEE LOM) gibi model ve yaklaşımlar akademik ve sanayi kuruluşlarında geliştirilmiş ve uygulanmıştır (Jin, 2011).

Turkish Studies

Günümüzde yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin birçok araştırma yapılmakta ve elde edilen sonuçları paylaşarak ilgili alanyazına katkıda bulunmaktadır. Bu amaçla, ilgili alanda yapılan araştırmalar çoğunlukla kitap, makale, bildiri veya tez olarak gerçekleştirilmektedir. Lisansüstü hazırlanan tezler kapsamı, içeriği ve hazırlanış aşamasında alanında uzman kişilerin gözetiminde ve danışmanlığında yazılı olarak raporlaştırılmakta ve akademik camia ile paylaşılmaktadır. Yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin ülkemizde hazırlanan lisansüstü tezlerin incelenip, ülkemizdeki mevcut durumu, çalışılan konulara ve kullanılan teknolojilere ilişkin eğilimin hangi yönde olduğuna ilişkin bir araştırmaya rastlanılamamıştır. Bu amaçla, söz konusu araştırma bu sorundan yola çıkarak araştırmanın amacı ve önemi başlığı altında sıralanan alt amaçları tespit etmeyi amaçlamaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın temel amacı, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin 2010-2016 yılları arasında Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanında taranan lisansüstü tezlerin incelenmesi ve değerlendirilmesidir. Bu bağlamda, belirtilen temel amacı oluşturan alt amaçlar aşağıda sorular şeklinde sıralanmaktadır:

Yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında taranan lisansüstü tezlerin;

1. Lisansüstü eğitim düzeyi
2. Yayımlanma yılları,
3. Yapıldığı üniversite,
4. Yapıldığı enstitü
5. Yapıldığı üniversitelerin enstitüleri,
6. Yazarlarının cinsiyetleri
7. Danışmanlarının ünvanı,
8. Öğretilen yabancı dilin türü,
9. Çalışma grupları
10. Yabancı dil öğretiminde kullanılan teknoloji türü,
11. Araştırma yöntemi,
12. Veri toplama araçları,
13. Tez başlıklarında kullanılan en sık sözcük ve sözcük grupları,
14. Çalışılan konu

başlıklarına göre dağılımı nasıldır?

Lisansüstü tezler, ülkelerin akademik anlamda gelişmişlik düzeylerinin belirlenmesinde önemli rol oynamaktadır. Öyle ki, çalışılan yüksek lisans ve doktora tezleri akademisyenlerin ve araştırmacıların gelecekteki çalışma alanlarını belirlemede önemli rol oynamaktadır. Ülkemizde üniversitelere akademisyen alımlarında çalıştıkları yüksek lisans veya doktora tezlerinin konuları bazı durumlarda etkili olabilmekte, nitekim akademik kadro ilanlarında bu durumla sık sık karşılaşılmaktadır. Ayrıca, lisansüstü tezler, akademik çalışma alanlarının belirlenmesinde ve yol göstermesinde önemli rol oynamaktadır. Günümüzde teknolojik alanda gerçekleşen hızlı gelişim ve değişimler yabancı dil öğretiminde kendisine geniş kullanım alanı bulmasını sağlamış, ancak

dikkatle bakıldığında teknoloji bir araç olmaktan çok bir yöntem olarak kullanılmaya başlandığı gözlemlenmektedir. Bu araştırma, ülkemizde yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımının mevcut durumu ve bu alandaki araştırmalarda günümüz teknolojik gelişmelerin ülkemizdeki yabancı dil öğretim sürecine ne derece bütünleştirildiğinin görülmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma gerek veri toplama gerekse elde edilen verilerin çözümlenmesi süreçlerini ele alış biçimi dikkate alındığında nitel araştırma modeli çerçevesinde desenlenmiştir. Nitel araştırmalar sosyal bilimlerde en sık kullanılan araştırma modeli olup, hedef kitlenin davranış yelpazesini ve belirli konuları veya konuları referans alarak onu yönlendiren algıları ortaya çıkarmak için tasarlanmıştır (Qualitative Research Consultants Association, 2017). Nitel araştırmalar verilerin teker teker okunması yoluyla kod ve kategorilere dayalı olarak araştırma sonuçlarının sunulmasını sağlar (Merriam'dan aktaran Karadağ, 2014). Bu amaçla, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin tezler nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi tekniği ile incelenerek belirlenen ölçütler çerçevesinde elde edilen veriler betimlenmeye çalışılmıştır. Doküman incelemesi hem basılı hem de elektronik (bilgisayar tabanlı ve internet aracılığıyla aktarılan) dokümanların sistemli bir şekilde incelenmesi ve değerlendirilmesi sürecidir (Corbin ve Strauss, 2008; Bowen, 2009). Doküman incelemesi, bir araştırma problemi hakkında belirli zaman dilimi içerisinde üretilen dokümanlar ya da ilgili konuda birden fazla kaynak tarafından ve değişik aralıklarla üretilmiş dokümanların geniş bir zaman dilimine dayalı analizini olanaklı kılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2000, s.140-143). Bu bağlamda, araştırmanın niteliği, konusu ve araştırma kapsamında incelenen tezler göz önünde bulundurulduğunda, en uygun araştırma yönteminin nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği olduğuna karar verilmiştir.

2.2. Evren ve örneklem

Araştırma evrenini, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımı konusunda Türkiye'de hazırlanan lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise, 2010-2016 yılları arasında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan ve araştırmacılara ulaşabilme izni verilen yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin hazırlanmış tezler oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında konuya ilişkin bütün tezlere ulaşma amacı benimsendiği için, herhangi bir örnekleme yöntemine gidilmemiş ve bu yüzden "kendini örnekleyen evren" (Çilenti, 1984, s.37) çalışma evreni olarak belirlenmiştir. Araştırmada, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında konuya ilişkin 79 teze ulaşılmış ve araştırmanın örnekleme kapsamına alınmıştır.

2.3. Verilerin Toplanma Süreci ve Analizi

Araştırma verileri nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman inceleme tekniğine göre elde edilmiştir. Araştırma kapsamında, konuya ilişkin için tezler, doküman incelemesi tekniğini oluşturan beş temel aşamaya göre incelenmiştir. Bu aşamalar; (1) Dokümanlara ulaşma, (2) orijinalliğin kontrol edilmesi, (3) dokümanların anlaşılması, (4) verinin analiz edilmesi ve (5) verinin kullanılmasıdır (Canbulat, Avcı ve Sipahi, 2016). Araştırma verilerini toplamak için, Kırcaali İftar'ın (2005), Gay ve Airasian'dan (2000) uyarladığı, Ağaoğlu ve diğerleri, (2005) tarafından "Okul Yönetimi ile ilgili Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi", Kolaç (2008) tarafından "İlk Okuma Yazma Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Değerlendirilmesi", İnceoğlu (2009) tarafından "Matematik Eğitimi ve Matematik Öğretimi Alanında Yapılan Tezlerin Bir Değerlendirilmesi" ve Canbulat, Avcı ve Sipahi'nin (2016) tarafından "ABD ve Kanada'da Sosyal Bilgiler Eğitimi Alanındaki Tezlerin Değerlendirilmesi" konulu araştırmalarında kullandıkları "Sosyal Bilimler Araştırmalarını Değerlendirme Ölçütleri'nden" yararlanılmıştır. Yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına

ilişkin lisansüstü tezlere YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında tarayabilmek için söz konusu tezlere ulaşılabilir ölçütleri belirlenmiştir. Bu amaçla, YÖK Ulusal Tez Merkezi elektronik veri tabanındaki arama motoruna “yabancı dil” ve “teknoloji kullanımı” sözcükleri birlikte taranmış ve ilgili alanda yazılmış tüm tezlerle ulaşılmıştır. Elektronik veri tabanında tezlerle ulaşma ölçütleri Şekil 1’de görselleştirilmiştir:

The screenshot shows the YÖK Ulusal Tez Merkezi search interface. The search bar contains the text "teknoloji ve yabancı dil". The search options are set to "Aranacak Alan: Tümü", "Arama Tipi: Sadece yazılan şekilde", "Yıl: 2010 -> <=Yıl<= 2016", "Tez Türü: Seçiniz", "İzin Durumu: Seçiniz", "Grubu: Seçiniz", "Dil: Seçiniz", and "Durumu: Seçiniz". The search results are currently empty.

Şekil 1. Lisansüstü tezlerle ulaşma ölçütlerinin ekran görüntüsü

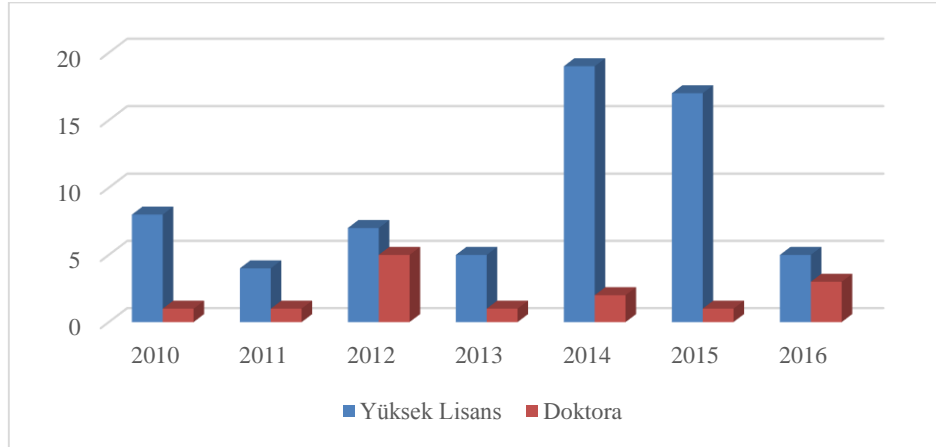
Doküman incelemesi tekniği ile ulaşılan yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin tezlerin içeriklerinin analizinde, nitel veri analizi tekniklerinden biri olan içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi, araştırmanın merkezi soruları ile ilgili bilgileri kategorilere ayırma sürecidir (Bowen, 2009). İçerik analizi genellikle çok sayıdaki metin içeriklerinin ortak yönlerini ortaya çıkarmak amacıyla, önemli olan anlamların yapılandırılmasına ve sınıflandırılmasına yönelik, nitelden nicele doğru genelleştirmeyi sağlayan bir yorum biçimidir (Gökçe, 2006, s. 17-18; aktaran: Karadağ, 2014). Bu çalışmada, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin ülkemizde hazırlanmış lisansüstü tezlerin kapsamlı bir içerik çözümlemesi yapılmıştır.

3. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, 2010-2016 yılları arasında Türkiye’de hazırlanmış ve YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında taranan yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin lisansüstü tezlerin; lisansüstü eğitim düzeyine, yapıldığı üniversite, yapıldığı enstitü, yapıldığı üniversitelerin enstitüleri, yazarlarının cinsiyetleri, danışmanların unvanı, öğretilen yabancı dilin türleri, çalışma grupları, yabancı dil öğretiminde kullanılan teknolojilerin türleri, araştırma yöntemi, veri toplama araçları, tezlerin başlıklarında kullanılan en sık sözcük ve sözcük grupları ve çalışılan konuların dağılımına ilişkin elde edilen veriler başlıklar halinde ele alınmış ve yorumlanmıştır.

3.1. Lisansüstü Tezlerin Eğitim Düzeyleri ve Yıllara Göre Dağılımı

Yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin lisansüstü tezlerin eğitim düzeyleri e yıllara göre dağılımına ilişkin elde edilen bulgular ve yorumlar Şekil Grafik 1’de verilmektedir:

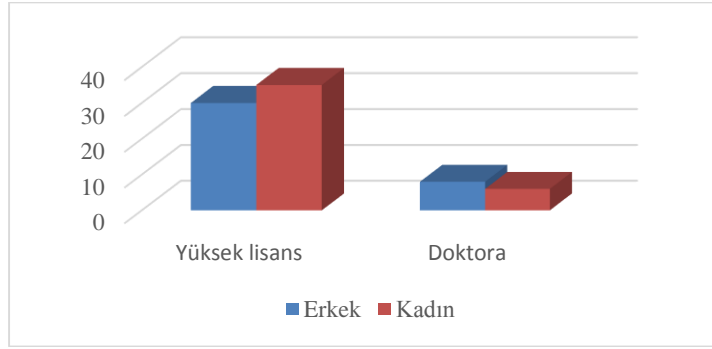

Grafik 1. Lisansüstü tezlerin yıllara ve eğitim düzeylerine göre dağılımı

Grafik 1'deki veriler incelendiğinde, lisansüstü tezlerin dağılımında bir dalgalanma görülmektedir. Tezlerin türlerine göre değerlendirildiğinde, 19 adet yüksek lisans tezinin 2014 yılında ve ikinci olarak 17 adet yüksek lisans tezinin ise 2015 yılında yapıldığı görülmektedir. Doktora tezlerindeki durum ise şu şekildedir; 2010 ve 2011 yıllarında 1 doktora tezi yayınlanırken bu durum 2012'de yüksek bir artış göstermiş ve 5 adet doktora tezi yayınlanmıştır. 2013 yılında doktora tezi yayın sayısında ani bir düşüş olmuş ve 1 adet yayın yapılmıştır. Sonraki yıllarda bu durum 1 sayı artıp 1 sayı azalarak devam etmiş ve yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin doktora tezlerinin yayın grafiğinde dalgalanmalara rastlanmıştır. Lisansüstü tezlerin türleri ve yıllara göre dağılımını en çoktan en aza doğru sıralamak gerekirse, alanda en fazla yüksek lisans tezi, birinci sırada 19 adet ile 2014, ikinci sırada 17 adet ile 2015, üçüncü sırada 8 adet ile 2010, dördüncü sırada 7 adet ile 2012, beşinci sırada 5 adet 2013 ve 2016, son sırada 4 adet yüksek lisans tezi ile 2011 yılıdır. 2013 ve 2016 yıllarındaki yüksek lisans tezlerinin yayın sayısında bir eşitlik görülmektedir. Doktora tezlerinde ise, 2012 yılı 5 adet doktora tezi ile birinci sırada yer alırken, 2016 yılı 3 adet doktora tezi ile ikinci sırada yer almış ve 2 adet yayın sayısı ile 2014 yılı üçüncü sırada takip etmiştir. 2010, 2011, 2013 ve 2015 yıllarında 1 adet doktora tezi yayınlanmıştır. Grafikte yer alan verilere göre, 2010 yılında 1 doktora 8 yüksek lisans tezi, 2011 yılında 1 doktora ve 4 yüksek lisans tezi, 2012 yılında 5 doktora ve 7 yüksek lisans tezi, 2013 yılında 1 doktora ve 5 yüksek lisans tezi, 2014 yılında 2 doktora ve 19 yüksek lisans tezi, 2015 yılında 1 doktora ve 17 yüksek lisans tezi ve son olarak 2016 yılında 3 doktora ve 5 yüksek lisans tezi bu araştırma ile ortaya çıkarılmıştır. Araştırma kapsamında, konuya ilişkin toplam 14 doktora ve 65 yüksek lisans tezine ulaşılmıştır.

3.2. Lisansüstü Tezlerin Yazarlarının Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Araştırmanın alt amaçlarından biri olan, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımı konusu çerçevesinde hazırlanmış lisansüstü tezlerin yazarlarının cinsiyetlerine göre dağılımı grafik 2'de gösterilmiş ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır:

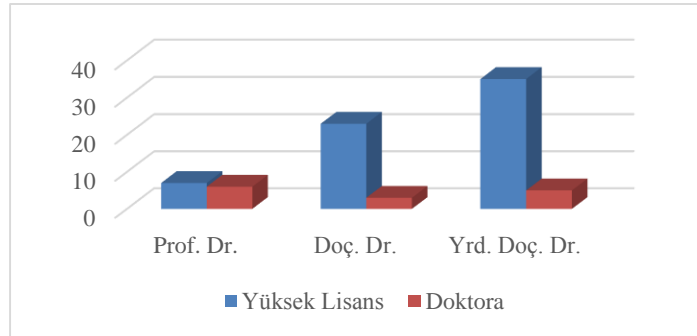

Grafik 2. Lisansüstü tezlerin yazarlarının cinsiyetlerine göre dağılımı

Bu araştırma alanına olan ilginin cinsiyetlere göre farklılık gösterip göstermeyeceğini belirlemek amacıyla hazırlanan lisansüstü tezlerin yazarlarının cinsiyetlerine göre dağılımına bakılmıştır. Bu bağlamda, grafik 2'deki veriler incelendiğinde, 2010-2016 yılları arasında 38 erkek ve 41 kadın araştırmacının bu konu kapsamında bir lisansüstü tez hazırladığı tespit edilmiştir. Buna göre, kadın araştırmacıların erkek araştırmacılardan daha fazla olduğu görülmektedir. Fakat, lisansüstü eğitim düzeyine göre incelediğimizde bu durumda farklılıklar gözükmemektedir. Öyle ki, erkek araştırmacılar 2010-2016 yıllarında 8 doktora tezi hazırlarken, kadın araştırmacılar bu süre içerisinde 6 doktora tezi hazırlamıştır. Yüksek lisans tezi sayısı olarak ele aldığımızda, kadın araştırmacılar toplam lisansüstü tez sayısındaki yüksek sayı durumunu korumuş ve 35 kadın araştırmacı yüksek tezi hazırlarken, erkek araştırmacılar 30 yüksek lisans tezi hazırlamıştır. Elde edilen bu bulgular çerçevesinde, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin doktora çalışmalarında erkek araştırmacıların kadın araştırmacılardan daha ilgili olduğu söylenebilir.

3.3. Lisansüstü Tezlerin Danışmanlarının Unvanına Göre Dağılımı

İlgili alana sadece araştırmacıların değil, tez danışmanlarının da ne derece ilgi gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla, hazırlanan lisansüstü tezlerin danışmanlarının unvanlara göre dağılımına bakılmıştır. Grafik 3'te bu alt amaca ilişkin bulgular gösterilmektedir:

Grafik 3. Tez danışmanlarının unvanına göre dağılım

Grafik 3'teki elde edilen bulgulara göre, 2010-2016 yılları arasında yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin tespit edilen 79 lisansüstü tezin 40'ı bir Yrd. Doç. Dr., 26'sı bir Doç. Dr. ve 13'ü de bir Prof. Dr. unvanına sahip bir tez danışmanı ile hazırlanmıştır. Lisansüstü tezler eğitim düzeyine göre incelendiğinde, 5 doktora ve 35 yüksek lisans tezinin Yrd. Doç. Dr., 3 doktora ve 23 yüksek lisans tezinin Doç. Dr. ve 6 doktora ve 7 yüksek lisans tezinin Prof. Dr. unvanına sahip öğretim üyelerinin danışmanlık yaptığı tespit edilmiştir. Doktora tezi sayısı düşünüldüğünde Prof. Dr. unvanına sahip öğretim üyelerinin danışmanlık dağılımının diğerlerine oranla yüksek olduğu görülmektedir. İkinci sırada bunu Yrd. Doç. Dr. takip etmektedir. Bu durumun 20 Nisan 2016

tarhinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliği” kapsamında bulunan bir hükümde; “Doktora programlarında öğretim üyelerinin tez yönetebilmesi için, başarıyla tamamlanmış en az bir yüksek lisans tezi yönetmiş olması” (Resmi Gazete, 2016) şartı aranmasından ve gereklilik arz etmesinden sonra oluştuğu düşünülmektedir. 1 yüksek lisans tezi yönetmemiş Yrd. Doç. Dr. unvanındaki bir öğretim üyesinin doktora tez çalışmalarına danışman olarak atanamaması ile açıklanabilir. Toplam lisansüstü tez danışmanlarının unvanına göre dağılımının en çoktan en aza sıraladığımızda ise, birinci sırada Yrd. Doç. Dr., ikinci sırada Doç. Dr. ve üçüncü sırada ise Prof. Dr. gelmektedir. Teknoloji ve yabancı dil öğretimi konularında araştırmacıların en fazla Yrd. Doç. Dr. ile çalışması, ülkemiz akademik camiasında yer alan öğretim üyelerin yaş ortalamalarıyla doğru orantılı olduğu söylenebilir. Öyle ki, bu yaş ortalamasında en düşük sınıfı Yrd. Doç. Dr. unvanına sahip öğretim üyelerinin oluşturduğunu ve 80’li yıllardan sonra bilgisayar teknolojisindeki hızlı değişim ve gelişimlerin o yıllarda çocuk olan neslin bilgi dünyası ve alışkanlıklarını değiştirdiği ve teknoloji ile daha ilgili olduğunu düşünürsek, bu alanda çalışan araştırmacılar kadar Yrd. Doç. Dr. unvanına sahip tez danışmanlarının da bir o kadar bu alana ilgili olduğu söylenebilir.

3.4. Yabancı Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Hazırlanmış Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

2010-2016 yılları arasında YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında taranan yabancı dil öğretiminden teknoloji kullanımına ilişkin lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımına ilişkin elde edilen bulgular Tablo 1’de gösterilmektedir:

Tablo 1. Lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Üniversite Adı	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	-	1
Afyon Kocatepe Üniversitesi	2	-	2
Anadolu Üniversitesi	4	1	5
Atatürk Üniversitesi	1	-	1
Bahçeşehir Üniversitesi	4	-	4
Çağ Üniversitesi	7	-	7
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1	1	2
Çukurova Üniversitesi	3	2	5
Dicle Üniversitesi	3	-	3
Fatih Üniversitesi	1	-	1
Fırat Üniversitesi	1	-	1
Gazi Üniversitesi	8	4	12
Hacettepe Üniversitesi	2	2	4
İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	4	-	4
İstanbul Aydın Üniversitesi	1	-	1
İstanbul Üniversitesi	2	-	2
Karadeniz Teknik Üniversitesi	1	-	1
Mersin Üniversitesi	1	-	1
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	3	-	3
Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	-	1
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1	-	1
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	7	3	10
Pamukkale Üniversitesi	1	-	1
Ufuk Üniversitesi	1	-	1
Uludağ Üniversitesi	2	-	2
Yeditepe Üniversitesi	1	1	2
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi	1	-	1
Toplam	65	14	79

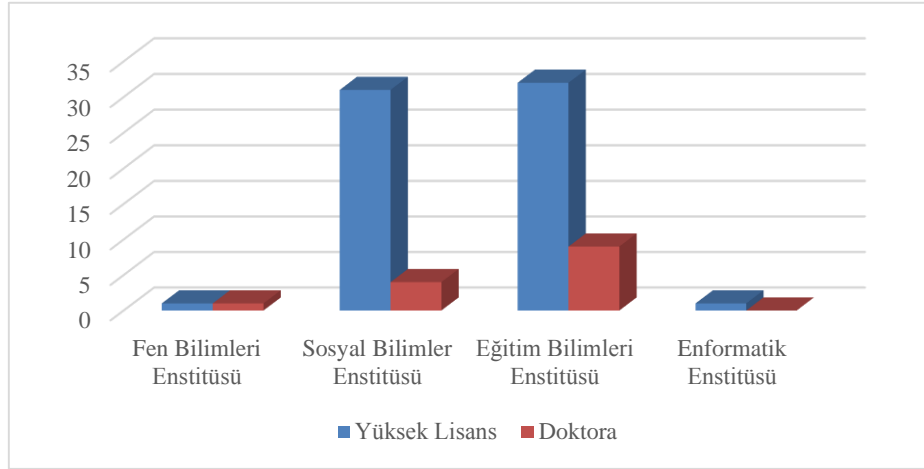
Turkish Studies

Tablo 1’deki verilere göre, “Gazi Üniversitesi’nin” ilgili alanda hazırlanmış 12 lisansüstü tez ile ilk sırada yer aldığını, bunu 10 tez ile Ortadoğu Teknik Üniversitesi”, 7 tez ile “Çağ Üniversitesi”, 5’er tez ile “Çukurova ve Anadolu Üniversiteleri”, 4’er tez ile “Bahçeşehir, Hacettepe ve İhsan Doğramacı Bilkent Üniversiteleri”, 3’er tez ile “Dicle ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversiteleri” ve 2’şer tez ile de “Afyon Kocatepe, Çanakkale Onsekiz Mart, İstanbul, Uludağ ve Yeditepe Üniversiteleri” takip etmektedir. “Abant İzzet Baysal, Atatürk, Fatih, Fırat, İstanbul Aydın, Karadeniz Teknik, Mersin, Necmettin Erbakan, Ondokuz Mayıs, Pamukkale, Ufuk ve Zonguldak Karaelmas Üniversiteleri’nde” yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin 1’er tez hazırlanmıştır.

Yukarıdaki Tablo 1’de yer alan bulgular, lisansüstü eğitim düzeyleri bakımından değerlendirildiğinde ise, “Gazi Üniversitesi” 4 doktora tezi ile birinci sırada yer alırken, 3 doktora tezi ile “Ortadoğu Teknik Üniversitesi” ikinci sırada, 2’şer doktora tezi ile “Hacettepe ve Çukurova Üniversiteleri” üçüncü sırada yer almıştır. “Anadolu, Çanakkale Onsekiz Mart ve Yeditepe Üniversiteleri’nde” 1’er doktora tezi hazırlanmıştır. Diğer üniversitelerde ise, ilgili alanda hazırlanmış herhangi bir doktora tezine rastlanmamıştır. 2010-2016 yılları arasında YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında taranan yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin lisansüstü tezlerin 27 üniversitede 14 doktora, 65 yüksek lisans tezi ve toplamda 79 lisansüstü tez şeklinde hazırlandığı tespit edilmiştir.

3.5. Yabancı Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

Araştırmada, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanıma ilişkin tespit edilen lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımı daha iyi anlaşılması bakımından Grafik 4’te görselleştirilmiştir:

Grafik 4: Lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımı

Grafik 4’te görüldüğü gibi, ilgili alanda hazırlanmış lisansüstü tezlerin farklı 4 tür enstitüde hazırlandığı tespit edilmiştir. Bu enstitüler, Fen Bilimleri, Eğitim Bilimleri, Enformatik ve Sosyal Bilimler Enstitüleridir. Elde edilen bulgulara göre, Eğitim Bilimleri Enstitüsü 41 lisansüstü tez ile birinci sırada, Sosyal Bilimler Enstitüsü 35 lisansüstü tez ile ikinci sırada, Fen Bilimleri Enstitüsü 2 lisansüstü tez ile üçüncü sırada ve son olarak dördüncü sırada 1 yüksek lisans tezi ile Enformatik Enstitüsü yer almaktadır.

Lisansüstü tezlerin eğitim düzeyleri bakımından ele alındığında, Eğitim Bilimleri 9 doktora ve 32 yüksek lisans tezi ile birinci sırada, 4 doktora ve 31 yüksek lisans tezi ile Sosyal Bilimler Enstitüsü ikinci sırada ve 1 doktora ve 1 yüksek lisans tezi ile Fen Bilimleri Enstitüsü üçüncü sırada

yer almaktadır. Enformatik Enstitüsü'nde araştırma kapsamında sadece 1 yüksek lisans tezi tespit edilmiş, herhangi bir doktora tezine rastlanmamıştır. Araştırmada Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırlanan tezler arasında rakamsal olarak bir yakınlığın söz konusu olduğu görülmektedir. Yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımı konusunun spesifik bir konu olması; konu, kapsam, amaç ve içerik olarak eğitim-öğretim süreçlerinin incelendiği bir alan olduğu aşikardır. İki enstitü arasındaki farkın az olma sebebini daha iyi anlayabilmek için tezlerin üniversite, enstitü ve lisansüstü eğitim düzeyleri arasındaki dağılımına bakmanın sorunun tespitinin daha iyi anlaşılması açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

3.6. Yabancı Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Lisansüstü Tezlerin Üniversite, Enstitü ve Lisansüstü Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Tablo 2'de, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin hazırlanmış lisansüstü tezlerin üniversite, enstitü ve lisansüstü eğitim düzeylerine göre dağılımı birlikte verilmiştir:

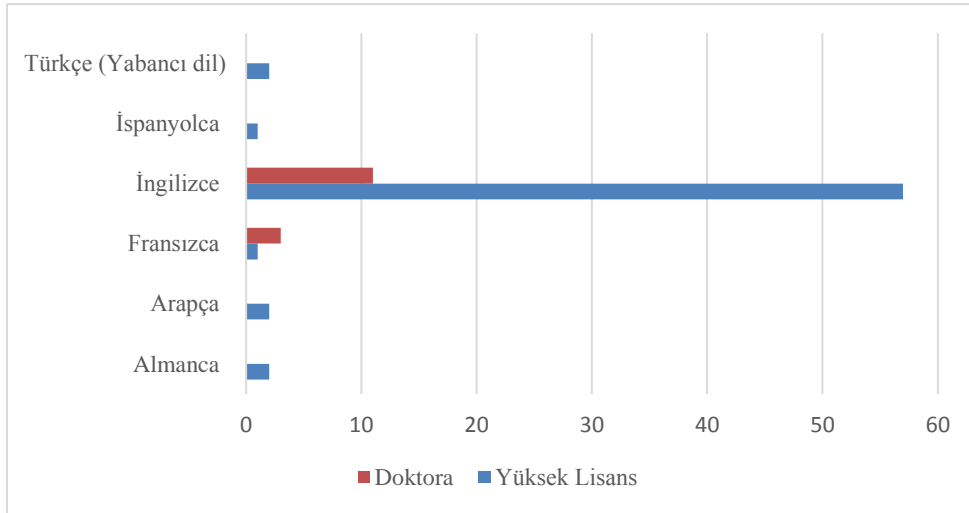
Tablo 2. Lisansüstü tezlerin üniversite, enstitü ve lisansüstü eğitim düzeylerine göre dağılımı

Üniversite	Enstitü	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Abant İzzet Baysal	Eğitim Bilimleri	1	-	1
Afyon Kocatepe	Sosyal Bilimler	2	-	2
Anadolu	Fen Bilimleri	1	-	1
Anadolu	Eğitim Bilimleri	2	1	3
Anadolu	Sosyal Bilimler	1	-	1
Atatürk	Eğitim Bilimleri	1	-	1
Bahçeşehir	Eğitim Bilimleri	4	-	4
Çağ	Sosyal Bilimler	7	-	7
Çanakkale Onsekiz Mart	Eğitim Bilimleri	1	1	2
Çukurova	Sosyal Bilimler	3	2	5
Dicle	Sosyal Bilimler	1	-	1
Dicle	Eğitim Bilimleri	2	-	2
Fatih	Sosyal Bilimler	1	-	1
Fırat	Eğitim Bilimleri	1	-	1
Gazi	Eğitim Bilimleri	8	4	12
Hacettepe	Sosyal Bilimler	2	-	2
Hacettepe	Eğitim Bilimleri	-	2	2
İhsan Doğramacı Bilkent	Eğitim Bilimleri	4	-	4
İstanbul	Sosyal Bilimler	2	-	2
İstanbul Aydın	Sosyal Bilimler	1	-	1
Karadeniz Teknik	Sosyal Bilimler	1	-	1
Mersin	Eğitim Bilimleri	1	-	1
Muğla Sıtkı Koçman	Eğitim Bilimleri	3	-	3
Necmettin Erbakan	Eğitim Bilimleri	1	-	1
Ondokuz Mayıs	Eğitim Bilimleri	1	-	1
Orta Doğu Teknik	Enformatik	1	-	1
Orta Doğu Teknik	Sosyal Bilimler	6	2	8
Orta Doğu Teknik	Fen Bilimleri	-	1	1
Pamukkale	Sosyal Bilimler	1	-	1
Ufuk	Sosyal Bilimler	1	-	1
Uludağ	Eğitim Bilimleri	2	-	2
Yeditepe	Sosyal Bilimler	1	-	1
Yeditepe	Eğitim Bilimleri	-	1	1
Zonguldak Karaelmas	Sosyal Bilimler	1	-	1

Yukarıdaki Tablo 2’deki gösterilen veriler incelendiğinde, “Anadolu, Dicle ve Ortadoğu Teknik Üniversiteleri’ndeki tezlerin” farklı enstitülerde hazırlanmış olduğu görülmektedir. Buna göre, Anadolu Üniversitesi’nde 1 doktora ve 2 yüksek lisans tezi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 1 yüksek lisans tezi Fen Bilimleri ve 1 yüksek lisans tezi de Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde olmak üzere 5 lisansüstü tez hazırlanmıştır. Dicle Üniversitesi’nde 1 yüksek lisans tezi Sosyal Bilimler ve 2 yüksek lisans tezi de Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde hazırlanmıştır. Ortadoğu Teknik Üniversitesi’nde ise 2 doktora ve 6 yüksek lisans tezi Sosyal Bilimler, 1 yüksek lisans tezi Enformatik Enstitüsü ve 1 doktora tezi de Fen Bilimleri Enstitüsü’nde hazırlandığı tespit edilmiştir. Diğer üniversitelerde ise, lisansüstü tezler ya Sosyal Bilimler Enstitüsü ya da Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde hazırlanmıştır. Buna göre, Anadolu, Dicle ve Ortadoğu Teknik Üniversiteleri dışındaki üniversitelerde, ilgili konunun sadece Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde hazırlanmış olması, o üniversitelerde Eğitim Bilimleri Enstitüleri’nin olmaması ile açıklanabilir.

3.7. Yabancı dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tezlerde Öğretilen Yabancı Dillerin Türünün Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında, ilgili konuya ilişkin incelenen lisansüstü tezlerde tespit edilen öğretilen yabancı dile ilişkin dağılım Grafik 5’te gösterilmektedir:

Grafik 5. Lisansüstü tezlerde tespit edilen öğretilen yabancı dile ilişkin dağılım

Grafik 5’teki verilere göre, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin lisansüstü tezlerde teknoloji destekli öğretilen yabancı dil, 11 doktora ve 57 yüksek lisans tezi ile İngilizce, 3 doktora ve 1 yüksek lisans tezi ile Fransızca, 2’şer yüksek lisans tezi ile Almanca, Arapça ve Türkçe (yabancılara Türkçe öğretimi) dilleri ve 1 yüksek lisans tezinde ikinci yabancı dil olarak İspanyolca tespit edilmiştir. İngilizce öğretimi ile ilgili lisansüstü tez çalışmalarının yüksek oranda yer aldığı tespit edilmiştir. Bu durum, dünya genelinde ekonomi, sanat, ticaret ve akademik alanda genel geçer dilin İngilizce olması ile açıklanabilir. Ayrıca, ülkemizde birinci yabancı dilin yine İngilizce olması, diğer dillerin ise ikinci yabancı dil olarak belli başlı okullarda öğretilmesi ve üniversitelerde İngiliz Dili ve Eğitimi ve İngiliz Dili Edebiyatı bölümlerinin çoğunlukta olması İngilizce öğretimi alanındaki çalışmaların daha fazla yapılmasında belirleyici etkindir.

3.8. Yabancı Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Lisansüstü Tez Başlıklarında Kullanılan En Sık Sözcük ve Sözcük Gruplarının Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin tezlerin başlıklarında sık rastlanan sözcüklerin tespiti, yabancı dil öğretiminde kullanılan teknolojilerin ve yaklaşımların belirlenmesi ve gelecekte yapılması muhtemel çalışmalara fikir vermesi açısından ilgili alan yazına katkı sunulacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda, ilgili alt amaca ilişkin bulgular Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 3. Tez Başlıklarında kullanılan En Sık Sözcük ve Sözcük Gruplarının dağılımı

Başlık	f
Teknoloji kullanımı	6
Teknoloji destekli dil öğrenimi	5
Bilgi iletişim teknolojileri (BİT)	8
Tutum	6
Sözcük öğrenimi	6
Bilgisayar destekli dil öğrenimi	6
Blog kullanımı	3
Mobil öğrenme	3
E-portfolyo kullanımı	4
Multimedya kullanımı	7
Durum çalışması	3
Eylem araştırması	2
Öz-yeterlik algısı	2
Öğretmen	8
Öğretmen adayı	15

Tablo 3'te görüldüğü gibi, incelenen lisansüstü tezlerde en sık kullanılan 15 sözcük ile “öğretmen adayı” birinci sırada, 8'er sözcük ve sözcük öbeği ile “Öğretmen ve Bilgi İletişim Teknolojileri” ikinci sırada, 7 sözcük öbeği ile “Multimedya kullanımı” üçüncü sırada, 6'şar sözcük ve söz öbeği ile “teknoloji kullanımı, tutum, sözcük öğrenimi, bilgisayar destekli dil öğrenimi” dördüncü sırada, 5 sözcük öbeği ile “teknoloji destekli dil öğrenimi” beşinci sırada, 4 sözcük ile “e-portfolyo” altıncı sırada, 3'er sözcük ve sözcük öbeği ile “Blog kullanımı, mobil öğrenme, multimedya kullanımı ve durum çalışması” yedinci sırada ve son sırada 2'şer sözcük ve söz öbekleriyle “eylem araştırması ve öz-yeterlilik algısı” yer almaktadır.

Araştırma kapsamında tespit edilen bu sözcük ve sözcük öbekleri ülkemizde teknoloji ve yabancı dil öğretimi entegrasyonunda teknolojilerin kullanım sıklığı, teknolojilerin türleri, öğretim yaklaşımları, metotları ve tekniklerinin nasıl şekillendiği ve ne tür bir eğilim gösterdiğinin tespiti açısından önemlidir. Elde edilen verilere göre, lisansüstü çalışmaların konularının kapsamının öğretmen yetiştirme konusunda yoğunluk gösterdiği görülmektedir. Buna ek olarak, lisansüstü çalışmaların evren ve örneklemini üniversite ve lisans öğrencilerinin oluşturduğu da söylenebilir. Bu durum, araştırmacıların, evren ve örnekleme kolay ulaşılabilir ve daha sağlıklı veri toplayabilen olanaklarının üniversite ve lisans öğrencileri ile sağlanabildiğinin göstergesi olarak ifade edilebilir.

3.9. Lisansüstü Tezlerde Araştırma Kapsamında Kullanılan Teknoloji Türlerine İlişkin Bulgular

Yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin hazırlanmış lisansüstü tezlerin araştırma konuları kapsamında hedef dilin (yabancı dil) birlikte kullanıldığı teknolojilere ilişkin elde edilen bulgular Tablo 4’te görülmektedir.

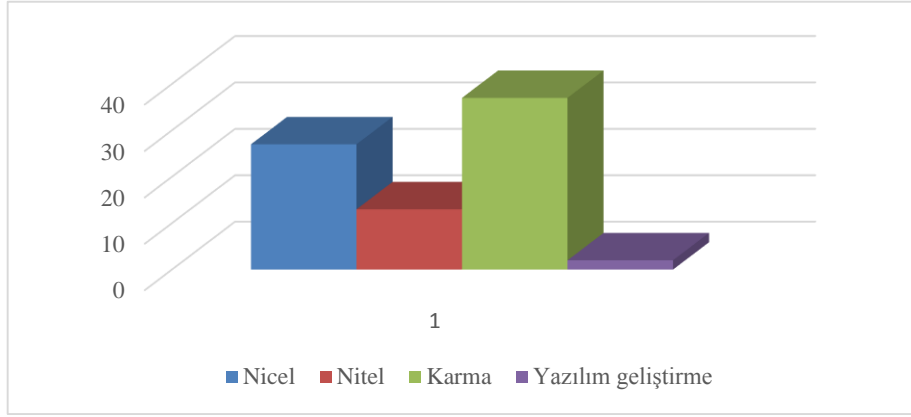
Tablo 4. *Yabancı dil öğretiminde kullanılan teknoloji türü*

Teknoloji Türü	f
Web site	1
Dyned	2
E-portfolyo	4
Bilgisayar programı tasarımı	3
Bilgi iletişim teknolojileri (BİT)	28
Multimedya	7
Çevrimiçi uygulama	3
Cep telefonu	3
Mobil destekli oyun	1
Karekod	2
Akıllı tahta	3
Tablet bilgisayar	1
Powerpoint	5
Video	5
Film	2
Ağ semineri	1
MOODLE	1
Podcast	1
Blog	3
3 boyutlu sanal gerçeklik	1
CDs ve DVDs	3
Sosyal ağ	1

Tablo 4’te yer alan verilere yabancı dil öğretim sürecinde en sık kullanılan teknolojinin 28 lisansüstü çalışma ile birinci sırada bilgi iletişim teknolojileri olduğu görülmektedir. Bu başlık altında yer alan araştırmalar daha çok ilgili literatüre ilişkin taramalar, bu tür teknolojilerin kullanımının incelenmesi, bilgi iletişimi teknolojilerine karşı öğretmenlerin, öğretmen adayların ve öğrencilerin tutumuna ilişkin araştırmaları kapsamaktadır. İkinci sırada, 7 lisansüstü tez çalışması kapsamında kullanıldığı ve yabancı dil öğretimine etkisinin ölçüldüğü tespit edilen multimedya’dır. Türkçe ’ye çoklu ortam olarak çevrilen multimedya, bir içeriğin ses, görüntü, grafik, animasyon, müzik gibi çeşitli formlar ile sunulması anlamına gelmektedir. Tanımdan da anlaşıldığı gibi, multimedya kapsamında birçok içerik bir arada yer almaktadır. İncelenen lisansüstü tezlerin 7’sinde multimedya kavramı geniş kapsamda ele alınmıştır. Araştırmada, üçüncü sırada en çok kullanılan teknoloji 5’şer lisansüstü çalışmada tespit edilen yine multimedya teknolojilerinden olan “video ve PowerPoint’dir”. Dördüncü sırada, 4 lisansüstü çalışmada, yabancı dil öğretimine etkisi araştırılan “e-portfolyo” olmuştur. Genel olarak, tabloda yer alan teknoloji türlerinin dağılımı dikkate alındığında “bilgisayar destekli dil öğretiminde” bir yoğunluğun olduğu görülmektedir.

3.10. Yabancı Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Araştırma Yöntemlerinin Dağılımı

2010-2016 yılları arasında hazırlanmış ve YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında taranan yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin lisansüstü tezlerde kullanılan araştırma yöntemleri Grafik 6'da görülmektedir.

Grafik 6. Lisansüstü tezlerde kullanılan araştırma yöntemlerinin dağılımı

Grafik 6'daki verilere göre, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin araştırmaların yöntemleri ele alındığında, birinci sırada 37 lisansüstü tez çalışmasının karma araştırma yöntemi ile, ikinci sırada 27 lisansüstü çalışmanın nicel araştırma yöntemleri ile, üçüncü sırada 17 lisansüstü tez çalışmasının nitel araştırma yöntemleri ve son olarak 2 lisansüstü tez çalışmasının ise yazılım geliştirme yöntemi ile desenlendiği tespit edilmiştir. Bu araştırmada, nicel ve nitel araştırma yaklaşımları kapsamında yer alan yöntem ve teknikler, yapılan lisansüstü çalışmaların büyük çoğunluğunda araştırma yöntemleri kesin ve net olarak ifade edilmemiştir. Araştırmalar, “bu araştırma nitel bir araştırmadır ya da nicel bir araştırmadır.” ifadeleriyle betimlenmiştir. Birkaç araştırmada, yapılan araştırmaların nitel bir araştırma olduğu ve bu araştırmalarda örneğin, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi veya eylem araştırması kullanılmıştır gibi açıklamalar yer almıştır. Bu sebeple araştırma kapsamında lisansüstü tezlerin yöntemleri genel araştırma yöntemleri kapsamında ele alınmıştır. Bu veriler doğrultusunda, yabancı dil çalışmalarında ülkemizde bir yöntem sorunu olduğu söylenebilir.

3.11. Yabancı Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Lisansüstü Tezlerin Çalışma Gruplarına İlişkin Bulgular

Yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin lisansüstü tezlerin çalışma gruplarına ilişkin bulgular Tablo 5'te görülmektedir:

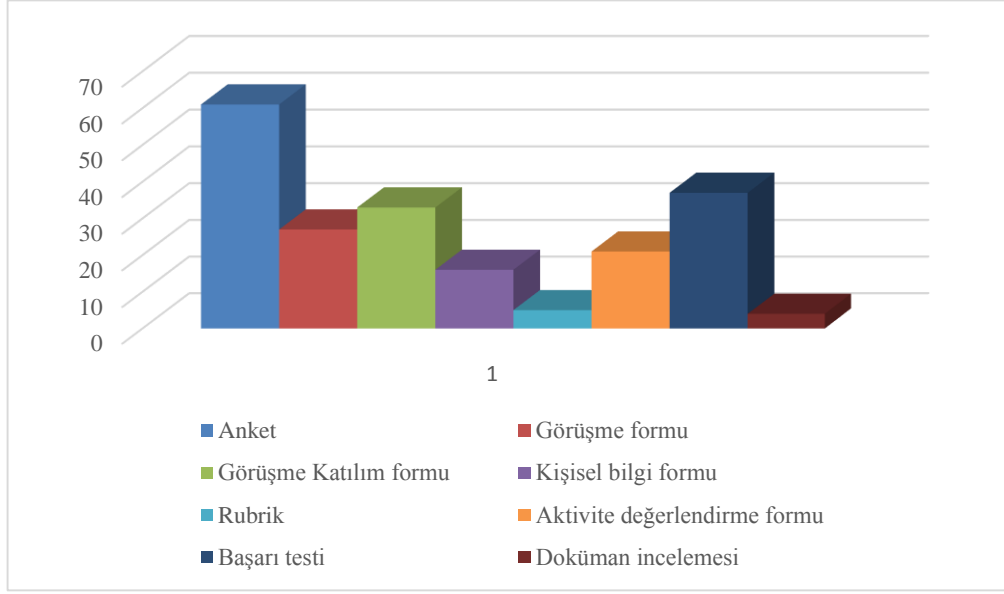
Tablo 5. Lisansüstü tezlerin çalışma gruplarına ilişkin bulgular

Katılımcı Türü	f
Hazırlık öğrencisi (lisans)	14
Öğretmen	8
Öğretmen adayı	15
Lisans öğrencisi	6
Yüksekokul öğrencisi	2
Lise öğrencisi	6
İlköğretim öğrencisi	7
Öğretmen + öğrenci	5
Yönetici + öğretmen + öğrenci	1
Öğretmen + öğrenci + akademisyen + yetkili (TÜBİTAK)	1
Akademisyen	1
Okutman	1
Okutman + öğrenci	2
Yüksek lisans öğrencisi	1
Harbiyeli	1

Tablo 5’te görüldüğü gibi, incelenen lisansüstü tezlerde en sık tespit edilen çalışma grubunun birinci sırasında öğretmen adayı (19), ikinci sırada lisans düzeyinde hazırlık öğrencileri (14), üçüncü sırada öğretmen (8), dördüncü sırada ilköğretim öğrencisi (7), beşinci sırada lisans ve lise öğrencisi (6) ve son olarak öğretmen+öğrenci (5) gelmekte ve çoğunluğu oluşturmaktadır. Bunları da diğer tablo 5’te yer alan grupların takip ettiği görülmektedir.

3.12. Yabancı Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Araçları

Araştırmacılar kendilerinin geliştirdiği veya hazır bulunan veri toplama araçlarını kullanarak bilimsel çalışmalarını yürütürler. Araştırma kapsamında, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin lisansüstü tez çalışmalarında kullanılan veri toplama araçlarının tespiti, gelecekte bu alanda çalışmak isteyen araştırmacılara yol göstermesi ve fikir vermesi açısından önemlidir. Bu amaçla, söz konusu araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerde en sık kullanılan veri toplama araçlarına ilişkin bulgular Grafik 7’de görülmektedir.

Grafik 7. Lisansüstü tezlerde kullanılan veri toplama araçları

Grafik 7’de görüldüğü gibi, ilk sırada en sık kullanılan veri toplama aracı anket (61) gelmektedir. Anketi sırasıyla, başarı testi (37), görüşme katılım formu (33), görüşme formu (27), aktivite değerlendirme formu (21), kişisel bilgi formu (16) ve doküman incelemesi (4) takip etmektedir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, ülkemizde eğitim bilimleri ve sosyal bilimler araştırmalarında en sık kullanılan veri toplama aracının anket olduğu söylenebilir. Veri toplama aracı olarak anket kullanımının yaygın olması, araştırmacıların, araştırmalarda daha fazla katılımcıya ulaşmalarında ve elde edilen verilerin analizinde SPSS Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programının (Statistical Package for the Social Sciences) avantaj sağlaması ile doğru orantılı olduğu söylenebilir.

4. Sonuç

Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniğinin kullanıldığı bu araştırma ile, 2010-2016 yılları arasında YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında taranan ve ulaşılabilen yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin 79 lisansüstü tezin incelemesi gerçekleştirilmiştir. Araştırma, ülkemizdeki yabancı dil öğretim sürecinde teknoloji kullanımının mevcut durumunun ortaya çıkarılması ve ilgili alandaki çalışmalara etkili ve verimli yön vermesi bakımından önemlidir.

Yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin lisansüstü tezlerin incelenmesi sonucu, araştırma kapsamında belirlenen süre aralığında yapılmış 14 doktora ve 65 yüksek lisans tezi ulaşılmıştır. Araştırma verilerine göre, en fazla lisansüstü tezin, 2 doktora ve 19 yüksek lisans tezi ile 2014 yılında hazırlandığı tespit edilmiştir. Bunu, 1 doktora ve 17 yüksek lisans tezi ile 2015 yılı, 5 doktora ve 7 yüksek lisans tezi ile 2012 yılı, 1 doktora ve 8 yüksek lisans tezi ile 2010 yılı, 3 doktora ve 5 yüksek lisans tezi ile 2016 yılı, 1 doktora ve 5 yüksek lisans tezi 2013 yılı ve son olarak 1 doktora ve 4 yüksek lisans tezi ile de 2011 yılı izlemektedir. Buna göre, en fazla lisansüstü tez 2014 yılında hazırlanırken, en az 2011 yılında hazırlanmıştır. Lisansüstü eğitim düzeylerine göre tezlerin yıllara dağılımı incelendiğinde en fazla yüksek lisans tezi 2014, doktora düzeyinde en fazla tez 2012 yılında hazırlanmıştır. Tez araştırmacılarının cinsiyetlerine göre dağılımına bakıldığında, 38 erkek ve 41 kadın araştırmacı tespit edilmiştir. Yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin lisansüstü tezlerin en çok 4 doktora ve 8 yüksek lisans tezi ile “Gazi Üniversitesi ’inde” hazırlanmıştır. Bunu, 3 doktora ve 7 yüksek lisans tezi ile “Ortadoğu Teknik Üniversitesi” izlemektedir. Bu alanda yapılan çalışmaların en fazla bu iki üniversitede gerçekleştirildiği

söylenbilir. Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin hazırlandıkları enstitülere göre incelendiğinde dört enstitü tespit edilmiştir. Bu enstitüler; Eğitim Bilimleri, Enformatik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüleri'dir. En fazla lisansüstü tez, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde hazırlanmıştır. İkinci büyük çoğunluğu oluşturan Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde ise bu durum değişiklik gösterip üç farklı enstitüye yayılmıştır. Bu bağlamda, 2 doktora ve 6 yüksek lisans tezi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde, 1 doktora tezi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde ve 1 yüksek lisans tezi de Enformatik Enstitüsü'nde hazırlanmıştır.

Yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin tezlerde öğretilen hedef dile ilişkin bulgulara göre, İngilizce en fazla öğretilen yabancı dil olarak tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla ikinci sırada Fransızca, üçüncü sırada Almanca, Arapça, yabancı dil olarak Türkçe ve son olarak İspanyolca takip etmektedir. Lisansüstü tezlerin başlıklarında yer alan en sık sözcük ve sözcük öbeklerinin tespiti yapılmıştır. Elde edilen verilere göre en sık rastlanan sözcük “öğretmen aday” ve “bilgi iletişim teknolojileri (BİT)” olmuştur. Buna göre, teknoloji destekli yabancı dil araştırmalarında bilgi iletişim teknolojilerinin yabancı dil öğretmen adaylarını yetiştirme sürecinde sık kullanılmaktadır. Araştırmanın bu alt amacının tespiti, ülkemizde bu alanda yürütülen araştırmaların eğiliminin hangi yönde olduğunun görülmesi açısından son derece önemlidir. Yabancı dil öğretimine etkisi incelenen teknolojilere baktığımızda, bazı teknoloji kavramları üst kavramlar şeklinde alınmıştır. Örneğin multimedya teknolojileri bir üst kavram olup içerisinde birçok teknoloji formunu taşımaktadır. Multimedya kavramı altında bütün teknolojilerin bir eğitim-öğretim sürecinde aynı anda alınması ve yabancı dili öğrenme başarısına etkisinin tespiti oldukça zordur.

Teknoloji destekli yabancı dil öğretimi ile ilgili incelenen lisansüstü tezlerde karma araştırma modelinin yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir. Bunu ikinci sırada nicel araştırma, üçüncü sırada ise nitel araştırma yöntemleri izlemektedir. Tezlerin araştırma yöntemlerinin incelenmesinde, çoğu araştırmada, karma, nitel ve nicel araştırma yönteminin kullanıldığına dair ifadelerle yoğun olarak rastlanmıştır. Nicel ve nitel araştırmanın bir yaklaşım olduğu bu yaklaşımlar altında araştırma modellerinin geliştiği değişiklik gösterdiği ilgili literatür incelenmektedir. Bu bağlamda, yabancı dil öğretimi alanında bir yöntem sorunun yaşandığı söylenebilir. Dolayısıyla, bu araştırma yabancı diller alanındaki yöntem sorunun tespitine ilişkin fikir vermesi ve araştırmaların doğru yöntem ve yaklaşımlar çerçevesinde yürütülmesine yön vermesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırmaların çalışma grupları incelendiğinde en fazla öğretmen adaylarının lisansüstü tez araştırmacılarının katılımcılarını oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak da en çok anketlerin kullanıldığı araştırma ile tespit edilmiştir. Araştırmanın alt amaçlarından biri olan yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin lisansüstü tezlerde en sık kullanılan veri toplama araçlarına göre dağılımı incelendiğinde, bu alanda yapılacak çalışmalarda ne tür veri toplama araçlarının kullanıldığına dair spektrum sağlandığı düşünülmektedir.

Sonuç olarak, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımı gerçekleştirilirken bu alanda yapılacak çalışmalarda, araştırma kapsamında yabancı dil öğretiminde etkisi ölçülecek olan teknolojinin iyi tespit edilmesi, adlandırılması ve sınıflandırılması gerektiği düşünülmektedir. Bu bağlamda, araştırma sürecinin genelinin desenlendiği araştırma yöntemi kullanılan teknoloji ve hedeflenen öğretim amaçları ile doğru orantılı olmalıdır. Ülkemizde yapılan lisansüstü tez çalışmalarında, teknolojinin iyi tanımlanmadığı görülmektedir. Öyle ki, teknoloji bir üst kavramdır ve bu kavram altında bilgisayar, tablet bilgisayar, CDs ve DVD gibi araçlar yer almaktadır. Hatta “kara tahta” temelinde bir teknolojidir. Bu yüzden, söz konusu araştırma bu alandaki yapılan çalışmaların tespiti ve değerlendirilmesi açısından ilgili literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Ağaoğlu, E., Ceylan, M., Kesim, E., Madden, T. ve Altınkurt, Y. (2005). “Okul Yönetimi ile İlgili Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi”. *II. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu*. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Bowen, A. G. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9 (2), 27-40.
- Cameron, D. 2005. “The Net Generation goes to university?”, *Paper presented at the the Journalism Education Association conference*.
- Canbulat, T., Avcı, G. ve Sipahi, S. (2016). ABD ve Kanada’da Sosyal Bilgiler Eğitimi Alanındaki Tezlerin Değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 17(2), 351-370.
- Carstens, A. ve Beck, J. (2004). Get ready for the gamer generation. *TechTrends*, 49(3), 22-25.
- Corbin, J. ve Strauss, A. (2008). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Çilenti, K. (1984). *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Gay, L. R. ve Airasian, P. (2000). *Educational research: Competencies for analysis and application*. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Gökçe, O. (2006). *İçerik analizi: Kuramsal ve Pratik Bilgiler*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- İnceoğlu G. (2009). Matematik Eğitimi ve Matematik Öğretimi Alanında Yapılan Tezlerin Bir Değerlendirilmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 1C0078, 4, (3), 1046-1052.
- Karadağ, R. (2014). Okuma İlgisi, Tutumları ve Alışkanlığı Konusunda Yapılmış Çalışmaların Lisansüstü Tezlere Dayalı Analizi: YÖK ve ProQuest Veri Tabanları Örnekleme. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 35 (1), 1-17.
- Kırcaali İftar, G. (2005). “Sosyal Bilimler Araştırmalarını Değerlendirme Ölçütleri”. *Yayımlanmamış Araştırma Raporu*.
- Kolaç, E. (2008). “İlk Okuma Yazma Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Değerlendirilmesi”. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Merriam, S. (1998). *Qualitative research and case study applications in education. Revised and expanded from case study research in education*. USA: JB Printing.
- OECD 2008. *Broadband Growth and Policies in OECD Countries*. Paris: OECD.
- Pedro, F. (2006). *The New Millennium Learners: Challenging Our Views On Ict And Learning*. (No. 9228). Inter-American Development Bank.
- Prensky, M. (2001). *True believers: Digital game-based learning in the military*. Digital game-based learning.
- Resmi Gazete (2016). *Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliği*, Sayı: 29690
- Strauss, W. ve Howe, N. 2009. *Millennials rising: The next great generation*. Random House LLC.

-
- Şahin, M. C. (2009). Yeni Bin Yılın Öğrencilerinin Özellikleri. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Anadolu*, 9(2) , 155–172.
- Tapscott, D. (1999). Educating the net generation. *Educational Leadership*, 56(5), 6-11.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2000). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Gözden geçirilmiş 2. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tanir, A. (2017). Smart Board in Teaching German to the Pre-service Teachers: A Descriptive Research. *International Journal of Research in Engineering, IT and Social Sciences*, 7(4), 15-22.
- Tonta, Y. (2009). Dijital yerliler, sosyal ağlar ve kütüphanelerin geleceği. *Türk Kütüphaneciliği*, 23(4), 742-768.
- Qualitative Research Consultants Association (2017). *What is Qualitative Research?* <http://www.qrca.org/?page=whatisqualresearch> Son Erişim Tarihi: 26 Temmuz 2017.